

Nurmen korjuuaikatiedotus uudistui - Artturi aloitti työnsä

MARKETTA RINNE, MTT

Artturi-korjuuaikatiedotus avusti nurmirehun tekijöitä viime kesänä nurmen kasvumalliin perustuvalla D-arvoennusteella. Kokemukset olivat hyviä, joten toiminta jatkuu kuluvana kesänä entisestään tarkentuneen mallin avulla. Uutuutena heinänurmien rinnalla esitetään oma ennuste myös puna-apilalle.

Nurmirehun sulavuus eli D-arvo on tärkein yksittäinen rehun ruokinnalliseen arvoon vaikuttava tekijä. D-arvo huononee keskimäärin puolen prosenttiyksikön vauhdilla alkukesän kiihkeän kasvun aikaan. Nurmen kehitysvauhti vaihtelee lisäksi selvästi lähinnä säiden muutoksia seuraillen, joten korjuuajan valinta on vaikea tehtävä.

MTT ja Valio Oy ovat vuosia keränneet aineistoa nurmien kehityksestä. Aineiston perusteella kehitettiin nurmen kasvumalli, joka kasvukauden lämpöoloja kuvaavan tehoisan lämpösumman ja nurmen kasvupaikan maantieteellisen sijainnin perusteella antaa hyvän arvion siitä, mikä nurmen D-arvo on. Tätä mallia käytetään Artturi-korjuuaikatiedotuksessa.

Tulokset löytyvät Agronetistä osoitteesta <http://artturi.agronet.fi>. Lisäksi kooste tuloksista löytyy Maaseudun Tulevaisuudesta. Toistaiseksi Artturi päivystää ainoastaan nurmen ensimmäisen sadon kasvun aikaan. Tulevien vuosien tavoitteena on palvelun laajentaminen myös nurmien jälkikasvuun.

Apilan kehitys heinänurmia hitaampaa

Nurmipalkokasvien kehitys poikkeaa selvästi nurmiheinien rytmistä. Luomuväki ja muut puna-apilan viljelijät ovatkin ahkerasti kyselleet apilan kehitysrytmistä. Puna-apilan D-arvo laskee alkukesällä puolet hitaammin kuin nurmiheinien eli noin 0,25 prosenttiyksikköä päivässä. Kehitysrytmi näyttää olevan samalla tavalla lämpösummasta riippuvainen kuin nurmiheinillä, joten Artturi esittää D-arvoennusteet nyt myös apilalle.

Puna-apilankin laadun huononeminen kasvun edetessä on selkeää. Lisäksi apilaa viljellään seoksena nurmiheinien kanssa, joiden laatu heikkenee omaa reipasta tahtiaan. Sopivaa kasvuston korjuuhetkeä valitessa onkin syytä huomioida eri kasvilajien osuudet. Artturi laskee D-arvon erikseen nurmiheinille ja puhtaalle

puna-apilalle. Tulokset esitetään seosnurmelle, jossa apilan osuus on 0, 25, 50, 75 tai 100 prosenttia. Näistä apilannurmen viljelijä valitsee itse omia viljelyksiään parhaiten kuvaavan vaihtoehdon.

Mikä on oikea D-arvo?

Sopivana tavoitteena nurmirehun D-arvoksi on totuttu pitämään noin 69 prosenttia. Tällainen rehu lypsättää hyvin tyyppillisellä suomalaisella lypsylehmien ruokintamallilla, jossa väkirehun osuus koko rehuannoksesta on kohtuullinen. Kun nurmirehun D-arvo pienenee yhden prosenttiyksikön, vähentää vapaasti ruokahalunsa mukaan säilörehua syövä lehmä maitotuotostaan 0,3-0,5 kiloa päivässä. Jos tuotos halutaan ylläpitää, pitää väkirehuannosta nostaa jopa kilolla päivässä.

Jos nurmirehun korjuu myöhästyy kaksi päivää eli rehun D-arvo on laskenut esimerkiksi 69:stä 68 prosenttiin, merkitsee se 30 lehmän karjassa joko 4 200 kiloa pienempää maitotuotosta tai 8 400 kiloa suurempaa väkirehumäärää. Nurmirehun korjuun ajoittamisessa ei siis ole kysymys mistään pikkuasiasta.

Sopiva D-arvotavoite on kuitenkin mietittävä tilakohtaisesti. Jos nurmialaa on vähän ja tilalla on valittu väkirehuvaltainen ruokintamalli, voi tavoitteena olla muutaman prosenttiyksikön yleistä suositusta pienempi D-arvo. Artturi tarjoaa apuaan riippumatta siitä, mikä tilakohtaiseksi D-arvotavoitteeksi on asetettu.

Apilarehun D-arvotavoitteen asettamisessa on omat näkökohtansa. Lehmät syövät apilarehua yleensä enemmän kuin nurmiheinistä tehtyä rehua. Näin maitotuotoskin on parempi edellyttäen, että rehua myös annetaan lehmille enemmän. Jos pyritään samaan maitotuotokseen, voi apilarehun D-arvo olla hiukan huonompi kuin nurmiheinistä tehdyn rehun.

Joustavuutta ruokinnan suunnitteluun

Nurmirehun D-arvotavoitteiden asettaminen on tärkeää, mutta rehuntekijä on aina luonnon armoilla niin nurmen kasvun kuin korjuusäidenkin osalta. Sisäruokintakauden alkaessa on arvioitava käytettävissä olevan nurmisadon määrä ja laatu ja muutettava tarpeen mukaan ruokintasuunnitelmaa.

Tämä tarkoittaa väkirehun käytön vähentämistä, jos nurmirehua on käytettävissä runsaasti, ja päinvastoin. Jos nurmirehu on laadultaan huonoa ja lehmien maitotuotos uhkaa laskea, väkirehun laatua eli käytännössä valkuaispitoisuutta nostamalla saa lehmät syömään paremmin ja lypsämään enemmän.

Lisätietoja: Koetoiminta ja käytäntö 2/2001: 10 sähköposti marketta.rinne@mtt.fi puhelin 050 5700 811.